

ADVIES 2305

Advies op ontwerp van het besluit van de Vlaamse Regering (BVR) over de regeling voor de toekenning van investeringssubsidies voor strategische cultuur- en jeugdinfrastructuur

Datum: 29 maart 2023

Voorzitter: Amir Bachroui

Aanwezigen: Amir Bachroui, Franka Foré

De Vlaamse Jeugd Raad, in vergadering op 29 maart 2023, onder voorzitterschap van Amir Bachroui, en met bovenvermelde aanwezigen, adviseert voorlopig het volgende:

1. Werk aan een structureel Vlaams jeugdinfrastructuurbeleid, gekoppeld aan een Masterplan jeugdinfrastructuur en laat investeringssubsidies hier een onderdeel van zijn. 3
2. Vermeld expliciet in het reglement van deze investeringssubsidie dat het aanvullend is op andere subsidies binnen de Vlaamse Overheid. Jeugdinfrastructuur ligt vaak op kruispunten met bijvoorbeeld toerisme of onderwijs, die samenwerking moet gestimuleerd worden. 4
3. Schep duidelijkheid over de budgettaire ambities. Voorzie aparte oormerking voor het subsidiebedrag voor de investeringssubsidies 'strategische cultuur- en jeugdinfrastructuur'. Zorg voor een transparant overzicht van de (nog) beschikbare middelen. 4
4. Bovenlokaal, strategisch.... De terminologie gebruikt in beide besluiten biedt geen duidelijkheid. Het betreft vage en onduidelijke termen die het voor gebruikers in het veld niet makkelijker maken in tegendeel. 6
5. Een indienperiode gedurende het hele jaar is positief en werkt drempelverlagend. Wees echter transparant over de termijn die wordt gehanteerd voor de behandeling van de aanvraag, de eventuele goedkeuring en het verlenen van het subsidiebedrag. Bouwprojecten zijn enorm onderhevig aan indexering en bijhorende prijsstijgingen. Houd deze termijn om dezelfde reden ook zo kort mogelijk. 7
6. Audits met betrekking tot toegankelijkheid of duurzaamheid voorafgaand aan de werken maken (ver)bouwdossiers sterker. Maak een uitzondering op de regel rond reeds gemaakte kosten en laat toe dat kosten voor audits en doorlichtingen met terugwerkende kracht worden opgenomen in de subsidiedossiers of voorzie een korte termijn middenstroom. 8

7. Voorkom dat organisaties die niet beschikken over aantoonbaar genotsrecht van minimum 20 jaar uit de boot vallen 8
8. Maak het indienen van dossiers laagdrempelig door in te zetten op advies, coaching en begeleiding van DCJM 9

Situering

Kinderen en jongeren hebben ruimte nodig om te groeien, gewoon jong te zijn en te hangen, zich te verenigen en om samen momenten of activiteiten te organiseren. Binnen het jeugdwerk en de jeugdtoerismesector is de nood aan investeringen in de infrastructuur hoog. Een eigen plek/stek is voor heel wat verenigingen een droom of een toekomstverhaal. De huidige uitdagingen omtrent energiezuinigheid, comfort, multifunctioneel en gedeeld gebruik leggen grote uitdagingen op jeugdwerkorganisaties en eigenaars van jeugdverblijven. Op 8 maart 2023 ontvingen we een adviesvraag over het besluit van de Vlaamse Regering (BVR) over de regeling voor de toekenning van investeringssubsidies voor strategische cultuur- en jeugdinfrastructuur. We gingen met verschillende actoren binnen het veld in gesprek en liepen tegelijk een breed traject rond jeugd(werk)infrastructuur. We schreven dus ook een breder advies rond de noden en kansen binnen jeugdinfrastructuur en verwijzen hier regelmatig naar in dit advies.

Ontmoeten speelt een belangrijke rol binnen de sociale functie van jeugdorganisaties. De druk op ruimte is heel groot om verscheidene redenen. Veel infrastructuur is verouderd, vraagt om vernieuwing of aanpassingswerken waar men niet altijd de middelen toe heeft, de druk bij kerkfabrieken en bisdommen stijgt en de diversiteit in het jeugdwerk vraagt om een grotere diversiteit naar ruimte en plek. Niet enkel wat capaciteit, maar ook wat inrichting, opdeling, aanpasbaarheid, tijdelijkheid, budgetten en meer betreft. Jeugdorganisaties en -verblijven die aanpassingswerken of grote investeringen willen doen, botsen daarbij op regelgeving en normering. Die leiden er soms toe dat bouwen/verbouwen uitdraait op **heel grote en financieel onhaalbare projecten**.

Strategische infrastructuur wordt in het besluit van de Vlaamse Regering omschreven als infrastructuur die een speciale functie en relevantie heeft van bovenlokaal/Vlaams belang en/of een grote omvang heeft en/of een belangrijke historische of architecturale waarde. Heel wat jeugdinfrastructuur stelt zich open voor verschillende organisaties binnen en buiten de stad/gemeente, heeft een jeugdverblijfsfunctie met relevantie voor de Vlaamse gemeenschap en verder en/of heeft een specifieke grotere omvang, waardoor ze hieraan (kunnen) voldoen.

Deze subsidie ondersteunt jeugdinfrastructuur met grote renovatiewerken of nieuwbouwplannen. We moedigen deze investeringssubsidie aan want voor heel wat jeugdwerkorganisaties en jeugdverblijven dringt een grote renovatie of nieuwbouw zich op.

Chirojeugd Vlaanderen, FOS Open Scouting, KSA, KLJ en Scouts en Gidsen Vlaanderen maakten in 2022 een [lokaleonderzoek](#) op. De resultaten bevestigen **dat jeugdinfrastructuur in de voorbije 10 jaar niet is verbeterd en er zelfs op achteruit gaat**. Ook Formaat bracht heel wat bevindingen samen in hun [visietraject](#): "Waar waren we gebleven? Open jeugdwerk na corona." Daaruit bleek het **belang van geschikte infrastructuur voor het organiseren**. Daarbij wijzen ze ook op het **missen van de 'financiële buffer'** na corona en de nood aan lokale ondersteuning en **laagdrempelige Vlaamse ondersteuningsmechanismen**.

Ook bij jeugdverblijven zijn de noden heel hoog. Na corona, met de huidige energiecrisis en de stijgende inflatie zijn velen van hen op zoek naar extra middelen om verbouwnoden aan te pakken. Het doorrekenen van de huidige reële kosten naar de doelgroep is geen evidentie gezien het grote belang van de laagdrempeligheid van het aanbod. Zo bleek ook uit de subsidieaanvragen via Toerisme Vlaanderen, daar was het aantal vragen zo hoog dat de budgetten moesten worden verdeeld onder de vele goedgekeurde projecten dat de verblijven in plaats van een subsidie van 40% (zoals normaal voorzien) slecht beroep konden doen op een subsidie van 22,9%. Dat zorgt voor extra druk op deze organisaties die een zoektocht naar extra middelen moesten starten, in plaats van de voorziene 60% eigen inbreng kwam dit plots neer op 77%. Dat is geen evidentie en op vele plaatsen zal dit leiden tot het niet volledig kunnen uitvoeren van de voorziene werken.

Laat ons daarom ook met dit BVR tegemoet komen aan de noden die er zijn binnen de sector en rekening houden met de maatschappelijke tendensen die de noden nog versterken. We merken op en juichen toe dat in dit nieuwe voorstel op sommige plaatsen duidelijk rekening werd gehouden met de bevindingen en aanbevelingen uit het rapport van IDEA Consult zoals de wijziging van de naam 'grote' jeugdinfrastructuur naar 'strategische' jeugdinfrastructuur. We zien ook de impact van de geleerde lessen uit de nieuwe investeringssubsidies over 'sectorale prioriteiten' zoals een beoordelingscommissie met een externe expert. Daarnaast zien we echter nog enkele mogelijkheden en kansen voor dit BVR over de regeling voor de toekenning van investeringssubsidies voor strategische cultuur- en jeugdinfrastructuur. We verduidelijken deze hieronder.

Advies

Werk aan een structureel Vlaams jeugdinfrastructuurbeleid, gekoppeld aan een Masterplan jeugdinfrastructuur en laat investeringssubsidies hier een onderdeel van zijn.

We vragen, net als in ons advies jeugd(werk)infrastructuur¹, een masterplan met een lange termijn plan, duidelijke doelstellingen en de nodige politieke gedragenheid. Zo'n masterplan moet de afstemming tussen departementen mogelijk maken en het jeugdwerk versterken. De verschillende subsidielijnen van de Vlaamse overheid, en dus ook binnen het Departement Cultuur, Jeugd en Media moeten hier integraal deel van zijn. De uitdagingen binnen jeugd(werk)infrastructuur zijn groot. We verwijzen graag naar de plannen van de minister van Jeugd in zijn beleidsnota Jeugd onder OD 2.3. We werken graag samen aan een lange termijnvisie. We lezen dit ook in het rapport van IDEA met betrekking tot evaluatie van deze regelgeving.

Er is nood aan de ontwikkeling van een strategisch kader. Want de bekommernissen rond jeugdinfrastructuur worden fundamenteeler en strategischer van aard. Een meer transparant en expliciet strategisch beleidskader dringt zich op, dat doelstellingen koppelt aan een actieplan en transparante procedures voor de beoordeling en de beslissing. Het debat gaat fundamenteel ook over de rol van de overheid, die verder gaat dan louter het voorzien van de middelen om te investeren in infrastructuur. Tevens is er een vraag naar een sterkere regierol voor de Vlaamse overheid: inspireren, faciliteren (financieel of anders) en adviseren. (zie Rapport: Investingssubsidies voor bovenlokale cultuur- en jeugdinfrastructuur: toekomstgerichte evaluatie van het Besluit van de Vlaamse Regering; pagina 20)

De monitoring van cijfers die op til is bij het departement (de basisinventaris) is een begin, maar we vragen om dit in een breder geheel te zien. Laat deze monitoring ook vooral mee voeding geven aan een krachtige toekomstvisie voor jeugdwerkinfrastructuur. De regierol voor een uitrol voor een breed beleid waarin cijfers en visie hand in hand gaan ligt in onze ogen bij de Vlaamse Regering.

Een plek om samen te komen is cruciaal voor het jeugdwerk en dat zal altijd zo blijven. In een tijd waarin ernstige ambities worden gesteld op het vlak van energiezuinigheid en waarin de minimumkwaliteit van gebouwen als maatstaf gezien wordt voor de kwaliteit van je werking, kan het jeugdwerk niet achterblijven. In vergelijking met andere sectoren zoals onderwijs is er **geen structurele sectorale en transversale ondersteuning voor jeugdinfrastructuur.**

Er zijn **meer dan 4000 jeugdgebouwen. Net als onze 4000 scholen en hun gebouwen, willen we gezien worden als een belangrijk deel van ons patrimonium. Dat patrimonium is een duurzame investering waard.** Meer dan een miljoen kinderen en jongeren in Vlaanderen komen op die plekken om te spelen, muziek te maken, te sporten, uit te gaan en elkaar te ontmoeten. Net door die diversiteit aan plekken en gebruiksfuncties zijn de verenigde krachten van verschillende beleidsdomeinen nodig en moet de Vlaamse overheid dus **transversaal investeren in jeugdinfrastructuur.**

¹ Advies Lokale Jeugdinfrastructuur

Dat vraagt meer dan een masterplan, dat vraagt een **structureel Vlaams jeugdinfrastructuurbeleid dat de visie en ambities uitzet voor de komende jaren, over legislaturen heen**. Een infrastructuurbeleid dat ook lokaal samen met het jeugdwerk wordt vertaald in lange termijnplannen, investeringen en ondersteuning. Een beleid dat vinger aan de pols houdt aan de noden van de sector en op een goede manier ondersteuning kan bieden. Op dat laatste komen we later in dit advies nog terug.

Een visie die tot slot ook niet alleen staat en waarbij de linken met andere beleidsdomeinen waarop Jeugdwerk betrokken is of aansluiting vind betrokken is. Denk daarbij aan visie op jeugdtoerisme, het delen van ruimte met onderwijs, de huidige kansen omtrent visieontwikkeling met betrekking tot de herbestemming van onder meer beschermde kerken...

Vermeld expliciet in het reglement van deze investeringssubsidie dat het aanvullend is op andere subsidies binnen de Vlaamse Overheid. Jeugdinfrastructuur ligt vaak op kruispunten met bijvoorbeeld toerisme of onderwijs, die samenwerking moet gestimuleerd worden.

Het bovenlokale belang blijft centraal staan in dit ontwerp van besluit. We begrijpen de keuze van de Vlaamse regering om bij deze subsidies te focussen op organisaties met een bovenlokale werking, maar vragen dat dit geen andere subsidieaanvragen in de weg staat. Zorg ervoor dat de procedure voor deze subsidielijnen geen drempel is om aanvullend middelen aan te vragen bij andere instanties en overheden op andere niveaus. Een jeugdorganisatie die bovenlokaal fungeert werkt vaak op en met meerdere beleidsdomeinen samen. Bewaak de ruimte voor mogelijkheden tot ondersteuning en investering op andere niveaus ook binnen het Vlaams Gewest en de Vlaamse Gemeenschap aanvullend op dit besluit.

Het huidige besluit stelt dat minstens 40% van de aankoopkosten of van de bouwkosten kan gedragen worden door subsidies van een andere overheid, door een inbreng in natura door andere overheden of door een inbreng van eigen middelen. Het cumuleren van verschillende subsidietoelagen kan, tenminste als deze niet voor meer dan 60% van de totale projectkost afkomstig zijn van een subsidie door de Vlaamse Gemeenschap. Dit vinden we een beperking voor het jeugdwerk dat alsmaar meer ruimte deelt met andere sectoren en voor jeugdwerk dat fungeert op kruispunten. Waarom zou een project niet met een max. van 100% kunnen worden gesubsidieerd als een dergelijk project op die manier meer mogelijkheden biedt voor meer aanbod, verbreding en verruiming. Denk aan jeugdwerk en scholen die samenwerken aan gedeelde ruimte, jeugdwerk die ook een belangrijke rol mag spelen in (jeugd)toerisme dat o.a. door verschuiving van schoolvakanties aan Waalse zijde ook fel onder druk komt... Door partijen die samenwerken over beleids grenzen aan 'voordelen' aan te bieden stimuleer je hen net wel om krachtige partnerschappen aan te gaan. Stimuleer hen om samen te werken en 'letterlijk' samen te hokken. Deze financiële duw in de rug helpt hen de juiste keuze te maken en toont de toekomstvisie van de Vlaamse overheid, daarvoor verwijzen we graag naar vorig adviespunt.

Schep duidelijkheid over de budgettaire ambities. Voorzie aparte oormerking voor het subsidiebedrag voor de investeringssubsidies 'strategische cultuur- en jeugdinfrastructuur'. Zorg voor een transparant overzicht van de (nog) beschikbare middelen.

We verwijzen graag naar het rapport van IDEA Consult en hun vraag om een strategisch kader te voorzien dat samenhangt met de bepaling van het ambitieniveau. Ze namen in hun rapport een schema op, waarin de eerste twee rijen gaan over het belang van het strategisch beleidskader en de budgettaire context die bepaalt hoe 'ambitieuw' je kan gaan. We willen aan de hand van dit schema benadrukken dat zowel budget als visie cruciaal zijn om dit beleid te doen slagen. Dit geldt zowel voor de actualisering van enerzijds de prioriteiten (sectorale prioriteiten, reeds beslist) en een optimalisering van het reglement in zijn geheel. We ondersteunen de ambitie die getoond wordt op papier voor deze strategische cultuur- en jeugdinfrastructuur maar vrezen dat onvoldoende beleidskader en budgetten uitblijven.

Figuur 8. Beslissingskader in aanloop naar een nieuw Besluit van de Vlaamse Regering omtrent Investeringsubsidies voor bovenlokale cultuur- en jeugdinfrastructuur

bron: onderzoek IDEA Consult ²

Uit het rapport van IDEA Consult:

De nominatiminschrijving in de begroting van het FoCI verleent de subsidies weliswaar een decretale basis, maar dat strookt niet met de opdracht van het FoCI, dat volgens zijn oprichtingsdecreet naast investeringsubsidies voor de prioritaire sectoren alleen subsidies kan verlenen voor grote infrastructuur van hoog cultureel belang. Bovendien gaan dergelijke subsidies ten koste van het budget voor sectorale subsidies. Het oprichtingsdecreet bepaalt dat de regering het globaal te bestemmen subsidiebedrag vastlegt voor de als prioritair aangeduide sectoren. In de praktijk gebeurt dat via inschrijving van het globale bedrag in de begroting van het FoCI. Sinds 2005 wordt dat bestemde bedrag bij de begrotingsaanpassing gedeeltelijk gebruikt voor nominatimsubsidies buiten de prioritaire sectoren.

In 2008 werd van het bedrag van 1,49 miljoen euro slechts 860.000 euro effectief toegekend aan subsidies voor prioritaire sectoren. In 2011 werd het bedrag voor sectorale subsidies opgetrokken tot 2,15 miljoen euro, maar werd slechts 1,4 miljoen euro aan dergelijke subsidies besteed. Dat had telkens tot gevolg dat de positief geadviseerde sectorale subsidiebedragen werden verminderd of gesplitst over verschillende jaren.' (Verslag Rekenhof, 2013, p. 19). 4 Los van die extra financiële impuls zijn de middelen binnen het budget voor de sectorale prioriteiten niet geormerkt. De middelen worden verdeeld op basis van een rangschikking opgemaakt door de Adviescommissie Bovenlokale Investeringsubsidies in functie van hun inschatting van prioriteiten binnen de ingediende dossiers.

Bij grote investeringen zoals deze, is het belangrijk dat er voldoende middelen beschikbaar zijn voor de subsidiemogelijkheden die het Departement Jeugd aanbiedt. Het is cruciaal om deze subsidielijn tot zijn recht te laten komen dat aanvragers zicht hebben op de beschikbaarheid van resterend budget en een realistische inschatting kunnen maken voor hun gevraagde budget. Vele aanvragers rekenen bij indiening immers op het volledige begrootte bedrag gezien het gaat om grote investeringen waarbij ze reeds 40% eigen middelen moeten voorzien. Wanneer er minder geld wordt voorzien voor een goedgekeurd project dan men hoopte, zal het erg moeilijk zijn voor de aanvrager om het totale project te kunnen realiseren. Het kan voor ons dus niet dat een bedrag in mindering wordt gebracht omdat er meer goedgekeurde aanvragen zijn dan initieel gedacht (cf. hoe dit verliep bij de subsidielijn rond jeugdverblijven). Zorg dus voor een realistisch ingeschat budget.

Vandaag, bij de opmaak van dit besluit zijn er geen middelen voorzien. Gezien de breedheid van de omschrijving van strategische infrastructuur (zoals hierboven besproken) verwachten we veel aanvragen. Dit zou uiteraard ook, volgens de geest van het BVR, ten goede kunnen komen van het gebouwenpatrimonium, indien daar uiteraard de nodige

² [Investeringssubsidies voor bovenlokale cultuur- en jeugdinfrastructuur. Toekomstgerichte evaluatie van het Besluit van de Vlaamse Regering \(2017-2021\) | Vlaanderen.be](https://www.vlaanderen.be); p34

budgetten tegenover gezet worden. Onduidelijkheid over het beschikbare budget creëert onduidelijkheid bij indieners en komt dus niet ten goede van onze gebouwen, en dus ook niet van onze kinderen en jongeren. We vragen hier grote transparantie in.

De vastgelegde middelen binnen het besluit van de sectorale prioriteiten mogen in dit verhaal ook niet aangewend worden om deze subsidie mogelijk te maken. We vragen een duidelijk overzicht van de verschillende subsidielijnen om een gevoel van willekeur bij aanvragers te vermijden.

Bovenlokaal, strategisch.... De terminologie gebruikt in beide besluiten biedt geen duidelijkheid. Het betreft vage en onduidelijke termen die het voor gebruikers in het veld niet makkelijker maken in tegendeel.

We zijn tevreden dat de naam 'grote cultuur- en jeugdinfrastructuur' verandert naar 'strategische cultuur- en jeugdinfrastructuur', want dit toont dat er meer ingezet wordt op jeugdinfrastructuur met een belangrijke impact, een strategische locatie... en het niet zozeer om de omvang gaat.

Ook in het rapport van IDEA Consult komt dit terug:

We stellen voor om het concept en definitie van 'uitzonderlijke omvang' en schaal – moeilijk te operationaliseren en mogelijk minder relevant – te verschuiven naar: 'strategisch belangrijke cultuur- en jeugdinfrastructuur' (SBI). 'Grote infrastructuur' in de zin van 'uitzonderlijke omvang' dekt immers niet de beoogde strategische lading. Daarom spreken we van 'strategisch belangrijke cultuur- en jeugdinfrastructuur', gerelateerd aan strategisch belangrijke organisaties die op het niveau van Vlaanderen en/of internationaal het verschil kunnen maken.

We maken dit graag concreet met een voorbeeld. Er zijn heel wat jeugdverblijven die vandaag op zoek zijn naar middelen om verbouwingen en belangrijke aanpassingswerken door te voeren. Heel wat jeugdverblijven willen de uitdagingen van vandaag en morgen aanpakken en op die manier inzetten op verblijven die future proof zijn.

Zij lijken in aanmerking te komen volgens deze criteria:

'1 of meer van de volgende kenmerken:'

- *de cultuur- of jeugdwerking die in de infrastructuur plaatsvindt, richt zich op de Vlaamse Gemeenschap of ruimer;*
- *de infrastructuur vervult een specifieke cultuur- of jeugdfunctie van strategisch belang in een bredere Vlaamse regio;*

Soms zullen de andere 2 kenmerken bovendien ook van toepassing zijn.

Vandaag kunnen zij via de sectorale prioriteiten slechts een deel van hun renovatiewerken laten subsidiëren en ook pas vanaf een subsidie van €150.000. Dit is een hoge drempel wanneer het gaat over 'slechts' 3 prioriteiten, terwijl ze vaak veel meer aanpakken tegelijk en dan dus via dit besluit makkelijker de drempel halen. Heel wat jeugdverblijven doen vandaag al grote verbouwingen maar worden nu dus enkel voor werken rond duurzaamheid, veiligheid en toegankelijkheid gesubsidieerd via het besluit sectorale prioriteiten. Ze kwamen tot vandaag dus voor veel van hun verbouwkosten niet in aanmerking.

Een van de concrete doelstellingen van dit besluit was een duidelijk onderscheid met het besluit van de sectorale prioriteiten. We stellen ons de vraag of deze doelstelling bereikt wordt door de verhouding van deze twee subsidielijnen. De ambities voor projecten liggen hoog, de beschikbare middelen helaas nog niet, en we vragen de nodige transparantie tussen subsidielijnen en -budgetten.

Ook in andere terminologie schuilt echter nog onduidelijkheid en willen we graag nog meer transparantie vragen. De term 'uitzonderlijke omvang' blijft zo nog een kenmerk onder de 'strategische jeugdinfrastructuur'. Ook in het

overzichtsdocument 'Veel gestelde vragen' van de investeringsubsidies staat te lezen bij de vraag over 'uitzonderlijke omvang': *"Het is aan de aanvrager om dit aan te tonen bij indiening van het dossier. Vervolgens zal dit inhoudelijk beoordeeld worden."*

De poort lijkt hier voor ons opengezet voor een moeilijk te objectiveren beoordeling. Hoe gaan mogelijke indieners weten of ze wel/niet in aanmerking komen en op welke manier kunnen ze hierin ondersteund worden? We vragen hier meer duidelijkheid te scheppen en bij voorkeur ondersteuning te bieden vanuit de bevoegde administratie om indieners op weg te helpen om de juiste keuzes te maken tussen mogelijke subsidielijnen.

Een indienperiode gedurende het hele jaar is positief en werkt drempelverlagend. Wees echter transparant over de termijn die wordt gehanteerd voor de behandeling van de aanvraag, de eventuele goedkeuring en het verlenen van het subsidiebedrag. Bouwprojecten zijn enorm onderhevig aan indexering en bijhorende prijsstijgingen. Houd deze termijn om dezelfde reden ook zo kort mogelijk.

We zijn zeer tevreden met de keuze voor de flexibele indienperiode. Een (ver)bouwproces is niet altijd even makkelijk te timen. Toewerken naar een vaste deadline per jaar is in dit opzicht nooit een meerwaarde, dit bevordert de kwaliteit van een dossier niet. De fases van ontwerp, vergunning, offerte opvraging,... kunnen zeer sterk uiteenlopen per project. Een open indienmoment biedt dus veel extra mogelijkheden en zal voor heel wat aanvragers drempelverlagend werken.

Wees echter transparant vanaf de aanvrager een subsidiedossier indient over de termijn die over een beslissing gaat en het verkrijgen van de subsidie. We merken op dat in artikel 15 en 16 termijnen worden vastgelegd voor de verschillende fases na indiening. In artikel 17 lezen we echter dat er geen termijn wordt gesteld noch voor het advies van de beoordelingscommissie noch op de beslissing van de Vlaamse Regering. Dit betreuren we sterk, we vragen om ook voor deze stappen termijnen in te bouwen.

Kort de termijn tussen indiening en beslissing zoveel als mogelijk in. Een lange doorlooptijd is vervelend om verschillende redenen:

- bouw- en materiaalkosten stijgen tussen moment van aanvraag i.f.v. raming voor het dossier en toekenning (indexering mag niet onderschat worden)
- werken mogen pas beginnen na toekenning van subsidies maar bij toekenning van de werken heb je de 'aannemers' ook niet onmiddellijk ter beschikking.
- de wintermaanden zijn niet het ideale moment om bouwwerken opgestart te krijgen (vriescou, bouwverlof,..)
- jeugdverblijfcentra (maar bijvoorbeeld ook culturele centra) dienen grote verbouwingen tijdig in te plannen, omdat ze dan ook tijdelijk hun werking moeten stilleggen. De werken even enkele maanden opschuiven in de tijd, en dus ook de werking langer pauzeren, is daarom geen optie en/of jaagt de kosten spectaculair de hoogte in.

In 2022 heeft het departement de dossiers op drie maanden beoordeelt, dit is wenselijk omwille van de timing van beslissing en lancering van dit nieuwe besluit, en wordt mogelijk geacht. In het onderzoeksrapport van IDEA Consult (p. 53) wordt gepleit voor een termijn van drie maanden, zoals bij het Agentschap voor Onroerend Erfgoed. Ook de Vlaamse Jeugd Raad vraagt daarom vanaf 2023 te streven naar een structurele termijn van 3 maanden.

Stel daarom de termijnen vanaf artikel 15 tot en met artikel 17 op elkaar af zodat een doorloop van 3 maanden haalbaar is. Is een termijn van 3 maanden niet mogelijk, neem dan in het besluit op dat er bij beslissing rekening wordt gehouden met indexaties tussen de datum van indiening en de datum van beslissing. In de huidige realiteit dreigen deze immers sterk op te lopen.

Een 2^e belangrijke termijn daarbij is ook de 10 jaar tussen beslissing en het indienen van de laatste bewijsstukken voor uitbetaling. We zijn blij met deze lange termijn voor de uitvoering van grotere werken maar mogen ook daar niet onderschatten dat prijzen kunnen wijzigen t.a.v. oorspronkelijke ramingen of offertes. Zorg ervoor dat ook hier rekening gehouden wordt met indexeringen.

Audits met betrekking tot toegankelijkheid of duurzaamheid voorafgaand aan de werken maken (ver)bouwdossiers sterker. Maak een uitzondering op de regel rond reeds gemaakte kosten en laat toe dat kosten voor audits en doorlichtingen met terugwerkende kracht worden opgenomen in de subsidiedossiers of voorzie een korte termijn middelenstroom.

Een goede audit of doorlichting kan je dossier altijd alleen maar sterker maken. Een toegankelijkheidsdoorlichting maakt verplicht deel uit van de aanvraag (zie artikel 9), voor duurzaamheid en/of energie-efficiëntie is dit geen verplichte voorwaarde voor aanvraag.

Een goede audit kan echter in beide gevallen een grote meerwaarde betekenen. Op dit moment is het uit het ontwerp van BVR niet op te maken of kosten voor onderzoekende audits kunnen worden gesubsidieerd met terugwerkende kracht. Dit leidt tot kafka in de praktijk: je hebt een subsidie nodig om een verplichte (of zeer nuttige) doorlichting voor toegankelijkheid te doen om je subsidie aanvraag te kunnen indienen. Hiermee verliezen organisaties tijd en geld.

We verwijzen hiervoor naar:

Art 3

*De volgende kosten komen in aanmerking voor investeringssubsidies voor strategische cultuur- en jeugdinfrastructuur: 1° het ereloon voor de opstellers van het ontwerp, de kosten voor het plaatsen en het uitvoeren van de overheidsopdrachten, **de kosten van een energieaudit, een toegankelijkheidsdoorlichting** of andere specifieke studiekosten en de kosten voor het toezicht op de bouwplaats. De voormelde kosten worden beschouwd als algemene kosten van de opdracht en worden forfaitair vastgesteld op maximaal 15% van het bedrag van de raming van de goedgekeurde bouwwerken bij de toekenning van de subsidie;*

in combinatie met

Art 5 9° de overheidsopdracht voor de plaatsing van de werken wordt op zijn vroegst verzonden of gepubliceerd op de datum van de subsidiebeslissing en nadat de procedure, vermeld in artikel 18, is gevolgd

Wie dus 'weloverwogen' aan de investeringen wil beginnen door middel van een of meerdere audit(s) moet dus ofwel zelf voorzien in de kosten van deze audit of doorlichting of tijd hebben om tweemaal het traject te doorlopen en dus te wachten met investeren? We vinden het wel belangrijk een uitzondering te maken voor kosten van audits, doorlichtingen etc. die er toe leiden dat sterkere dossiers met de juiste focus worden ingediend. Daarom vragen we om deze kosten terug te kunnen vorderen binnen dit besluit met terugwerkende kracht.

V voorkom dat organisaties die niet beschikken over aantoonbaar genotsrecht van minimum 20 jaar uit de boot vallen

We verwijzen naar artikel 7 van het besluit:

Art. 7 §1

4° De organisatie(s) waarvan de culturele- of jeugdwerking gevestigd is in de infrastructuur waar de werken plaatsvinden, moet over een aantoonbaar genotsrecht voor de infrastructuur beschikken, dat niet kan eindigen binnen de termijn van 20 jaar na de toekenning van de investeringssubsidie ;

Jeugdwerkorganisaties, jeugdhuisen en andere open jeugdwerkinitiatieven in het bijzonder zijn zelf zelden eigenaar van infrastructuur. Vaak maken ze gebruik van de infrastructuur die door een subsidiërende lokale overheid, een kerkfabriek, een private partner... ter beschikking wordt gesteld. Veelal wordt het gebruik van infrastructuur binnen een convenant, gebruiksovereenkomst of zelfs subsidiereglement vastgelegd en deze lopen in vele gevallen vroeger af dan de gevraagde termijn van 20 jaar.

Dit bezorgt subsidie-aanvragers een hoop bijkomende administratie en als de eigenaar de erfpacht- of huurovereenkomst niet wil openbreken (zonder een prijsstijging door te voeren), staat men zelfs machteloos. In het rapport van IDEA consult wordt aangegeven dat het belangrijk is de mogelijkheid te onderzoeken om de subsidie deels of volledig open te stellen voor organisaties met een kortere beschikkingsmacht. Uit hetzelfde rapport komt tijdelijkheid en gebruik van leegstaande gebouwen naar voor als een belangrijke ruimtenood. Door flexibeler om te gaan met dit lange genotsrecht speelt de Vlaamse overheid hier ook op in. Op die manier kan de overheid ervoor kiezen om ook deze nieuwe vormen van ruimtegebruik te ondersteunen en hun meerwaarde voor de sector te erkennen.

Indien men toch wil vasthouden aan de termijn van 20 jaar, stellen we voor om de aanvrager een verklaring op eer te laten invullen dat de infrastructuur nog minstens 20 jaar ten dienste zal staan van de jeugd, waarbij bij een vervroegde stopzetting pro rata subsidies worden teruggevorderd.

We vechten het beschikkingsrecht van 20 jaar ook graag aan vanuit een toekomstgerichte blik op infrastructuur. De voorwaarde voor dit gebruiksrecht veronderstelt dat een gebouw twintig jaar lang één gebruiker ten goede komt, terwijl we graag vanuit jeugdinfrastructuur en samen met de Vlaamse Overheid meer willen evolueren naar kwaliteitsvolle en multifunctionele ruimte voor cultuur- en/of jeugdorganisaties. We begrijpen dat de overheid nu niet wil investeren in gebouwen die binnen de 5 jaar een andere bestemming hebben, alleen stellen we in vraag of de overheid de focus dan niet wil leggen op de lange termijn 'bestemming' van een gebouw los van de 'definitieve gebruiker'. Kan het in deze niet beter zijn om te gaan voor een engagement van de eigenaar omtrent de lange termijn bestemming van het gebouw los van de effectieve gebruiker? Bv. Willen we niet stimuleren dat een gebouw binnen 20 jaar nog steeds ingezet wordt voor jeugd- en of cultuurorganisaties ongeacht of die organisatie vandaag nog steeds dezelfde organisatie is binnen 20 jaar. Idealiter is het beide, maar de focus lijkt ons toch te liggen op de 'bestemming'.

Maak het indienen van dossiers laagdrempelig door in te zetten op advies, coaching en begeleiding van DCJM

In het onderzoeksrapport pleit IDEA Consult ervoor dat het Departement Cultuur, Jeugd, Media een meer coachende rol opneemt. Ook wij zijn vragende partij voor een duidelijk aanspreekpunt voor (mogelijke) indieners binnen het departement. Dit aanspreekpunt is adviserend, coachend en ondersteunend voor potentiële indieners en indieners die reeds in een traject zitten en op zoek zijn naar ondersteuning of antwoorden op hun vragen.

Vooraf met betrekking tot het aanbesteden en gunnen van de opdrachten zou dit voor veel indieners een heel welkomte steun zijn. We verwijzen hiervoor ook graag terug naar het advies van de Vlaamse Jeugd Raad van 3 mei 2017 waarin we dezelfde vraag stelden. Het feit dat we deze vraag blijven herhalen, wijst ook op de nood die hieromtrent in de sector nog steeds aanwezig is.

Indieners vinden moeilijk hun weg in de complexe wetgeving op de overheidsopdrachten waarin de Vlaamse overheid net expert in is. Het Departement Cultuur, Jeugd, Media zou hier veel meer in kunnen betekenen door op maat advies, coaching en begeleiding te voorzien. Meer coaching en ondersteuning leidt tot sterkere dossiers. De investering die men hier dus vooraf in investeert, biedt op die manier ook de kans dat de beoordeling en de beslissing eenvoudiger wordt.

De laagdrempeligheid van aanvragen zit ook gelinkt aan de gegevens die worden opgevraagd in functie van het indienen van dossiers. In artikel 24 is er sprake van financiële gegevens, tewerkstellingsgegevens... Maak hierbij goed het onderscheid tussen gegevens gebonden aan de personen die het dossier indienen en gegevens van de organisatie. We begrijpen dat hier de klassieke regelgeving wordt benoemd ter bewaking van Gegevensbescherming, maar willen hierbij kritisch de noodzaak van opvragen van bepaalde stukken informatie ook in vraag stellen. Verhoog de reeds hoge drempels niet onnodig door bijkomende en niet-noodzakelijke informatie op te vragen voor het indienen van een dossier.